

Årnebergbekkens vanningslag
v/ Are Holmen
areholm@online.no

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gunnar Bjar, 69247120

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Tillatelse til rensk av utløpet i Løkkebekken i Skinnerflo naturreservat i Råde kommune

Statsforvalteren gir dispensasjon fra verneforskriften for Skinnerflo naturreservat for rensk av utløpet til Løkkebekken. Det tillates kun oppgraving av masser som har lagt seg i utløpet siden forrige rensk i 2017. Tillatelsen gjelder strekning avmerket på kart.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad datert 30.01.2021 og til telefonsamtale 01.02.2021. Det er søkt om tillatelse til å fjerne masser som har lagt seg i utløpet av Løkkebekken siden forrige opprensning i 2017. Tiltaket omfatter ikke selve bekken, men munningsområdet fra bekken og ca.150-200 meter utover i innsjøen.

Daværende Fylkesmannen i Østfold har gitt Årnebergbekkens vanningslag tillatelse til rensking i utløpet av Løkkebekken i 2002 og 2017 (herunder i nedre del av selve bekken). I brev av 11.03.2002 skrev Fylkesmannen følgende om bakgrunnen for saken:

«Årnebergbekkens Vanningslag har inntak for sin hovedpumpestasjon i Løkkebekken, ca. 400 m nord for bekkens utløp i Skinnerflo. Nivåforskjellen mellom inntaksstedet og Skinnerflo er ubetydelig. I tørre perioder medfører dette at vannet renner oppover i bekken fra Skinnerflo til pumpestasjonen når pumpene går. Vannføringen i bekken er da for liten i forhold til kapasiteten på pumpeanlegget, og anlegget er derfor helt avhengig av at det kommer vann fra Skinnerflo. P.g.a. stor transport av jordpartikler i bekken bygger det seg imidlertid opp sandbanker i utløpet, i tillegg til at det skjer en viss oppgrunning i selve bekken. Når det er lav vannstand, kan bankene i utløpet hindre at det renner vann inn i bekken og opp til pumpestasjonen. På denne bakgrunn søker vanningslaget om tillatelse til å fjerne en del av sandbankene i bekkens ytre del, samt å renske litt i selve bekken. Tilsvarende opprensning har tidligere blitt gjort før området ble fredet i 1992.»

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Skinnerflo naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Skinnerflo naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 08.05.1992. Formålet med verneområdet er å bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området. Skinnerflo er et viktig trekk- og hekkeområde for våtmarksfugl.

Fredningsforskriften har et generelt forbud mot tiltak som kan endre de naturgitte forhold i reservatet. Blant de tiltak som nevnes spesielt, er uttak og planering av masse (kap. IV nr. 3). Kap. V nr. 7 slår fast at fredningsbestemmelsene ikke er til hinder for uttak av vann til jordbruksvanning fra etablerte anlegg med eksisterende kapasitet. Iht. kap. V nr. 11 er bestemmelsene heller ikke til hinder for vedlikehold av private og offentlige vann- og kloakkledninger og tekniske anlegg etter at forvaltningsmyndigheten (Statsforvalteren) er varslet.

Når det gjelder det siste punktet, er det vår oppfatning at det ikke omfatter opprensning i bekk eller bekkeutløp, slik det er snakk om i dette tilfellet. En slik opprensning krever særskilt dispensasjon.

Statsforvalteren kan gjøre unntak fra forskriften med hjemmel i den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

I sin vurdering av saken i 2002 skrev Fylkesmannen i Østfold bl.a.:

«Det aktuelle vanningsanlegget ble etablert ca. 15 år før fredningen, og er et felles vanningsanlegg med stor betydning for mange brukere. Fylkesmannen er av den oppfatning at det må gis anledning til å gjøre de tiltak som er helt nødvendig for å opprettholde driften av anlegget. Med dette menes at det som et minimum må gis anledning til å fjerne masser som bygger seg opp så mye at vanntilførselen hindres. Dette gjelder etter alt å dømme bankene i utløpet av bekken. Det kan også være banker i selve bekken.»

I brev av 07.02.2017 skrev Fylkesmannen:

«Vår vurdering i dag er den samme som i 2002. Vi mener at både situasjonsbeskrivelse og begrunnelsen for å gi dispensasjon fortsatt er gyldig. (...)

Etter vår vurdering vil ikke fjerning av sedimenter fra de siste ca. 15 årene i ytre del av Løkkebekken påvirke (...) verneformålet eller på annen måte påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i §§ 8-12 om kunnskapsgrunnlag, føre var-prinsippet, samlet miljøbelastning, kostnader ved miljøforringelse, og miljøforsvarlige driftsmetoder. Til dette vil vi her bemerke at vi anser saken som tilstrekkelig godt opplyst til at det kan tas en beslutning, jf. § 8. Det har vært avholdt befaring, og tilsvarende tiltak er gjennomført tidligere på samme sted. Det er ikke registrert spesielle forekomster i Naturbasen som tilsier at tiltaket ikke bør gjennomføres. P.g.a. tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag anser vi føre var-prinsippet (§ 9) som lite relevant i denne saken. Naturinngrepet vil være så begrenset at det etter vår vurdering ikke vil kunne bidra

til at miljøet utsettes for en for stor samlet belastning (§ 10). Alle kostnader dekkes i dette tilfellet av søkeren, jf. § 11. Det legges vekt på at inngrepet skal gjøres så skånsomt som mulig, jf. § 12.»

Vi viser til disse vurderingene og finner at det er grunnlag for å gi dispensasjon for vedlikehold av tidligere utført opprensning. Vi vil bemerke at tiltaket denne gang vil berøre en kortere strekning enn tidligere, da det ikke vil bli gravd i selve bekken.

Det er bare fire år siden det ble foretatt opprensning i utløpet til Løkkebekken. Ved forrige opprensning hadde det gått femten år siden det var blitt rensket. I telefonsamtale 01.02.2021 forklarte Are Holmen i vanningslaget at årsaken til at tilslammingen av utløpet nå har gått betydelig raskere enn tidligere, er kraftigere erosjon lenger oppe i bekken. Dette settes i sammenheng med bl.a. hyppigere episoder med kraftig regn og stor vannføring. Det settes også i sammenheng med at trær i bekkekanten velter ut i bekken og skaper åpning for mer erosjon. Dette skjer i den delen av bekken som ligger utenfor naturreservatet.

Vi vil oppfordre vanningslaget til å ta tak i denne problematikken ved å kontakte relevante instanser og berørte grunneiere med henblikk på å gjennomføre tiltak som kan motvirke den økte erosjonen i bekken.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til opprensning i Løkkebekken i Skinnerflo naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder den omsøkte strekningen, jf. kart
- Tillatelsen gjelder bruk av beltegående gravemaskin.
- Arbeidet må gjøres når det er tilstrekkelig tørt til at det ikke oppstår kjøreskader.
- Det skal kjøres i tidligere benyttet trasé. Trær og busker skal ikke skades.
- Det skal bare fjernes «ferske» sedimenter. Det skal m.a.o. ikke graves dypere enn ved tidligere opprensninger.
- Oppgravde masser skal planeres ut oppå tidligere oppgravde masser, inkludert på «holmen» som ble bygd opp i 2017.
- Tillatelsen gjelder t.o.m. 31.03.2021.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Dere kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Gunnar Bjar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

Kart som viser strekning som skal renskes (kopiert fra søknaden)

